

บทที่ 2

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยเรื่องปัจจัยแห่งความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น ประกอบด้วยแนวคิดที่เกี่ยวข้องสำหรับการศึกษาดังต่อไปนี้

- ประวัติหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- ความหมายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- ความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง
- แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร
- บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน
- บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- แนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง
- ประวัติอำเภอศรีราชา
- ประวัติหนังสือพิมพ์ศรีราชา
- รูปแบบหนังสือพิมพ์ศรีราชา

ประวัติหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช นักวิชาการทางด้านสื่อสารมวลชน ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับสื่อท้องถิ่นเป็นพิเศษ ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไว้อย่างละเอียด

พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช (2541, น. 1) จากหลักฐานที่ปรากฏพบว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นฉบับแรกของประเทศไทยชื่อว่า “หนังสือพิมพ์ศรีเชียงใหม่” ออกในปี พ.ศ. 2470 ที่เมืองเชียงใหม่ เป็นหนังสือพิมพ์ราย 10 วัน ซึ่งหนังสือพิมพ์ศรีเชียงใหม่ได้ดำเนินกิจการในช่วงเวลาระยะสั้น ๆ เพียง 1 ปีเท่านั้นก็ได้เลิกกิจการไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2471 ได้มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเกิดขึ้นอีกฉบับหนึ่งชื่อว่า “หนังสือพิมพ์ไทยใต้” ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของจังหวัดสงขลา ออกเป็นรายปักษ์ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ไม่มีข้อมูลที่แน่ชัดมายืนยันว่าหนังสือพิมพ์ไทยใต้นั้น มีอายุยืนยาวเท่าไร หลังจากนั้นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอีกฉบับหนึ่งออกในจังหวัดธนบุรี ซึ่งในสมัยนั้นจังหวัดธนบุรียังไม่

รวมตัวเข้าเป็นกรุงเทพมหานคร หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ชื่อว่า “หนังสือพิมพ์ธนบุรี” จากหลักฐานที่ปรากฏพบว่า หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ตีพิมพ์เพียง 3 ฉบับเท่านั้น ก็เลิกกิจการไปอีก

หลังจากปี พ.ศ. 2471 เป็นต้นมา ไม่มีใครบันทึกข้อมูลของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเอาไว้ อย่างละเอียด ในระยะแรกของการขยายตัว หรือของการเกิดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของไทยนั้น เป็นที่เข้าใจว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นยังขยายตัวออกไปไม่มาก เพราะสภาพของท้องถิ่นในสมัยก่อน ยังมีจำนวนพลเมืองอาศัยรวมกันอยู่ไม่หนาแน่น ประการสำคัญธุรกิจในแต่ละจังหวัดก็ยังไม่เติบโต จนเต็มที่ ยิ่งโรงพิมพ์ตามต่างจังหวัดด้วยแล้วยิ่งหายาก จะมีก็เพียงในจังหวัดใหญ่ ๆ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดสงขลาเท่านั้น ส่วนความถี่ในการตีพิมพ์นั้น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในยุคแรกเริ่มนั้นจะออกตามสลากกินแบ่งรัฐบาล เพราะตลาดผู้อ่านในสมัยนั้นยังบังคับอยู่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในตอนนั้นจึงหวังขายเรียงเบอร์หรือผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล ควบคู่ไปกับการเสนอข่าวสารของท้องถิ่น

ในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงในการปกครองสมัย พ.ศ. 2475 เริ่มมีการทดลองออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่และสงขลา แต่ความพยายามดังกล่าวไม่ค่อยประสบผลสำเร็จมากนัก เพราะขาดปัจจัยการสนับสนุนจากผู้อ่าน อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนทางด้านการเงินจากร้านค้าที่จะลงโฆษณาแจ้งความในหน้าหนังสือพิมพ์อีกด้วย ส่งผลให้การออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในพื้นที่ดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ครั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เมื่อปี พ.ศ. 2475 แต่บรรยากาศของเสรีภาพประชาธิปไตยทางด้านข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นนั้น กลับยังไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร การขอจัดตั้งหนังสือพิมพ์ในช่วงนั้น จึงทำได้อย่างยากเต็มที่ ประกอบกับหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อปี พ.ศ. 2475 ได้ไม่นาน ก็เกิดเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น ส่งผลทำให้เกิดภาวะขาดแคลนกระดาษ ทำให้ธุรกิจการพิมพ์ทั้งหมดต้องชะงักลงไป จนอาจกล่าวได้ว่าในช่วง พ.ศ. 2475 จนถึง พ.ศ. 2490 นั้น ไม่มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นออกมาให้เห็นเลย

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ปิดฉากลง หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้เริ่มเกิดขึ้นใหม่อีกครั้ง จากหลักฐานที่ปรากฏพบว่า ในปี พ.ศ. 2490 มีหนังสือพิมพ์ชื่อ “ชาวเหนือ” เจ้าของหนังสือพิมพ์ชื่อนายเยื้อน โอชเจริญ ออกในจังหวัดเชียงใหม่เป็นรายสัปดาห์ และในปีต่อมาคือปี พ.ศ. 2491 มีหนังสือพิมพ์ชื่อว่า “สารสยาม” ออกมาในจังหวัดเชียงใหม่เช่นกัน จากหลักฐานที่ปรากฏยืนยันว่าในช่วงนั้น พ.ศ. 2491 นั้น ไม่มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นฉบับอื่นใดเกิดขึ้นอีกเลย ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า จังหวัดเชียงใหม่เป็นต้นฉบับของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2493 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเริ่มมีการขยายตัวออกไปอีกครั้ง ในจังหวัดลำปาง มีหนังสือพิมพ์ที่ชื่อว่า “ไทยล้านนา” ออกเป็นราย 5 วัน หลังจากนั้นก็มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นออกในจังหวัดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายฉบับ ประกอบกับในช่วงนั้นสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดในวัน ๆ หนึ่งมีเหตุการณ์เกิดขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศมากมาย ทำให้สังคมกระหายอยากจะทราบข่าวสารบ้านเมือง ประกอบกับการเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีที่ไม่มีใครสามารถยับยั้งได้บวกกับธุรกิจสิ่งพิมพ์เริ่มขยายตัวมากขึ้น แทนพิมพ์รุ่นใหม่ออกส่งจากต่างประเทศ เพื่อสนองตอบความรวดเร็วในการพิมพ์ ให้ทันต่อความต้องการของสังคม ในตอนนั้นคนไทยเริ่มรักการอ่านและเริ่มสนใจข่าวสารและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเป็นเรื่องใกล้ตัว หรือเรื่องที่ห่างไกลตัวออกไป

ช่วงระยะเวลาไม่เกิน 20 ปี ที่ผ่านมานี้เองเป็นยุคของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นครั้งใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ดูน่าสนใจ ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบ จึงส่งผลให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นถูกยกระดับให้มีคุณค่าโดยสังคมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2528 ได้มีการสำรวจปริมาณหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยใช้วิธีการสอบถามผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศทางไปรษณีย์ ตัวเลขของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2528 พบว่ามีจำนวนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 387 ฉบับ ภาคกลาง 136 ฉบับ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ภาคเหนือ 112 ฉบับ ภาคใต้ 31 ฉบับ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 108 ฉบับ หนังสือพิมพ์ที่อยู่ในข่ายสำรวจมีกำหนดระยะเวลาที่หนังสือพิมพ์ที่ออกจำหน่ายเป็นรายวัน ราย 2 วัน ราย 3 วัน ราย 5 วัน ราย 7 วัน ราย 10 วัน และรายปักษ์ (พิศิษฐ์ ขวาลาวัช, 2541, น. 5)

ความหมาย “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น”

พิศิษฐ์ ขวาลาวัช (2541, น. 6) ได้นิยามความหมายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเอาไว้ อย่างชัดเจนว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (Community Newspaper) หมายถึง หนังสือพิมพ์ที่เกิดขึ้นตามความต้องการของสังคมท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเฉพาะ ซึ่งการเกิดขึ้นของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น ต้องไม่ใช่การเกิดขึ้นตามเจตจำนงของใครคนใดคนหนึ่ง เพราะฉะนั้นหน้าที่ที่สำคัญของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็คือจะต้องสนองตอบต่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ให้ได้ ส่วนเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น ควรจะชี้ให้เห็นถึงเหตุการณ์ ปรัชญาการณ ปัญหา ความรู้สึกนึกคิด ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของคนท้องถิ่นนั้น ๆ โดยแท้ หากจะมีเรื่องอื่นอยู่บ้างก็เป็นเพียงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้กับสังคมท้องถิ่นนั้น ๆ

ดังนั้นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จึงเป็นศูนย์รวบรวมของปรากฏการณ์ทางสังคม และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ทั้งที่เป็นเรื่องราวที่ปกติและไม่ปกติ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงต้องมีการกิจที่สำคัญมากก็คือ การทำหน้าที่เปรียบประหนึ่งดังสถาบันสาธารณะสำหรับท้องถิ่น เรียกร้องและชี้้นำให้รัฐบาล หรือหน่วยงานการปกครองในท้องถิ่น ให้ความสำคัญถึงปัญหาของท้องถิ่น พร้อมกันนี้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นยังต้องทำหน้าที่ให้ข่าวสารกับประชาชนในท้องถิ่น และต้องคอยตรวจสอบแฉไพบยความไม่ชอบมาพากลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น พร้อมทั้งชี้แนะและเสนอแนะทางออกต่อปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังต้องมีหน้าที่ในการทำนุบำรุงรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วัฒนาอาราม ตลอดจนศิลปวัตถุสถานอีกด้วย (พิศิษฐ์ ขวาลาวัช, 2541, น. 6)

ส่วน เรมอน วิลเลียมส์ (Raymond William, 1971, p. 17) นักวิชาการทางซีกโลกพากตะวันตก ได้กล่าวถึงความหมายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจนว่า

“หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น มีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์กับหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ตรงที่มีอยู่ในสถานที่อันเฉพาะ (particular place) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการ และผลประโยชน์ของท้องถิ่น เป็นการเผชิญกับปัญหาของท้องถิ่น”

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จึงมีความสำคัญในฐานะที่จะต้องเสนอเรื่องราวข่าวสารของท้องถิ่นต่อประชาชน (by people) และต้องเสนอข่าวสารนั้นเพื่อประชาชนโดยแท้จริง (for people) ซึ่งภาระหน้าที่อันนี้ เป็นภาระหน้าที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไม่อาจที่จะปฏิเสธได้โดยการกระทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นภาระหน้าที่และผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าผลประโยชน์ที่จะได้กับตัวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเอง นั่นก็หมายความว่าผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะตกกับชุมชนในท้องถิ่น (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 18)

จากแนวความคิดของนักวิชาการทั้ง 2 ท่าน จึงทำให้เราสามารถสรุปลักษณะเฉพาะในเชิงอุดมคติหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้ว่า “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น ควรจะเป็นของคนท้องถิ่น ทำโดยคนท้องถิ่น และเพื่อคนท้องถิ่นอย่างแท้จริง” ซึ่งลักษณะแนวคิดที่ว่านี้ก็เหมือนแนวความคิดในเชิงอุดมคติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่อดีตรัฐมนตรีบดีลินคอร์นของสหรัฐอเมริกาเคยกล่าวไว้ (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 18)

แต่ในความเป็นจริงแล้ว แนวความคิดที่จะหวังให้ “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น ต้องเป็นของคนท้องถิ่น ทำโดยคนท้องถิ่น และเพื่อคนท้องถิ่นอย่างแท้จริงนั้น ” คงจะเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้งหลายที่ยืนอยู่ในโลกของความเป็นจริงในปัจจุบันนั้น คงทำไม่ได้เหมือนอย่างแนวคิดดังกล่าวทั้งหมด แต่นักวิชาการทั้งหลายต่างได้คาดหวังว่า อย่างน้อยก็ควรทำ

หน้าที่ให้ได้ใกล้เคียงกับแนวคิดดังกล่าวให้มากที่สุด โดยเฉพาะหน้าที่ข้อที่ว่าต้องทำ “เพื่อคนท้องถิ่น” หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจำเป็นเหลือเกินที่จะต้องทำหน้าที่ข้อนี้ให้ได้ เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ก็จะเป็นเพียงเครื่องมือของการเปลี่ยนแปลง หรือเป็นเครื่องมือของกลุ่มที่หวังผลประโยชน์ทางการเมือง หรือกลุ่มอิทธิพลมากกว่าอย่างอื่น ซึ่งเท่ากับเป็นการทำลายเหตุผลของการดำรงอยู่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไปโดยปริยาย (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 18)

สำหรับเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น มีเนื้อหาและรายละเอียดไม่ได้แตกต่างอะไรกับหนังสือพิมพ์ส่วนกลางที่เคยเห็นกันอยู่ ซึ่งโดยทั่วไปหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะมีเนื้อหา ดังนี้ (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 20)

เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

1. ข่าว (News) หมายถึง รายงานข้อเท็จจริง เหตุการณ์ ข้อคิดเห็น ที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ หรือกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ซึ่งมีความสำคัญและน่าสนใจสำหรับประชาชน โดยที่คุณลักษณะสำคัญอันทำให้ข่าวแตกต่างไปจากเนื้อหาประเภทอื่น ๆ คือ ต้องมีความถูกต้องเที่ยงตรง ยุติธรรม มีความสมดุล กะทัดรัดชัดเจน และทันต่อเหตุการณ์

1.1 ข่าวการเมือง (Politics) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับรัฐบาล พรรคการเมือง นักการเมือง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

1.2 ข่าวยุติธรรมและการบริหารราชการ (Government and Public Administration) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับงานราชการแผ่นดินของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เช่น กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นต้น

1.3 ข่าวเศรษฐกิจ (Economics) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับธุรกิจ เศรษฐกิจ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การวางแผนทางเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การธนาคาร การตลาด ตลาดหุ้น เป็นต้น

1.4 ข่าวสถาบันพระมหากษัตริย์ (Monarchy) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับราชวงศ์ในทุก ๆ ด้าน

1.5 ข่าวอาชญากรรม (Crime) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ในเรื่องของการล่อลวงหญิงสาวและเด็ก การปล้น ชิงทรัพย์ การลักทรัพย์ การลักสัตว์พาหนะ การลักลอบตัดไม้ในป่า การขโมยพระพุทธรูป วัตถุโบราณ การค้ายาเสพติด การกระทำความผิดของเยาวชน การลักลอบขนของหนีภาษี การจับบุคคลเรียกค่าไถ่ การประทุษร้ายต่อ

ชีวิต การข่มขืนหรือความผิดทางเพศ การเผยแพร่หนังสือภาพสิ่งลามกอนาจาร รวมถึงการฆ่าตัวตายด้วย

1.6 ข่าวนบริการสาธารณะและสวัสดิการประชาชน (Public service and public welfare) เรื่องราวที่เกี่ยวกับการงานของเทศบาลบาทวิถีและแสงสว่าง ไฟฟ้า ประปา การบริหารรถประจำทาง การสาธารณสุข ระบายน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอย การคมนาคม โทรศัพท์

1.7 ข่าวการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ (Corruption) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวงของบุคคลในวงราชการ และธุรกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับงานทางด้านราชการ

1.8 ข่าวการพัฒนาท้องถิ่น (Rural Development) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตชนบท (rural area) ได้แก่ การสร้างถนน ศาลาประชาคม การขนส่ง การขุดบ่อน้ำ การสร้างโรงเรียนหรืองานในโครงการต่าง ๆ

1.9 ข่าวที่คนสนใจ (Human Interest) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางสังคม (social events) เรื่องส่วนบุคคล ผู้มีชื่อเสียง ค่านิยม ผู้หญิง รวมทั้งสัตว์เลี้ยง (ตั้งแต่ตัวเล็ก ๆ จนกระทั่งตัวโต) ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ เช่น หัวเราะ เศร้าโศก ความเห็นใจ เป็นต้น ทั้งนี้ไม่รวมข่าวซุบซิบ (gossip)

1.10 ข่าวสุขภาพ (Health) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพ โรงพยาบาล การให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ยาในบางฤดูกาล การให้บริการด้านยาแก่ชุมชน เรื่องเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และสถิติเกี่ยวกับยาและสุขภาพ

1.11 ข่าวเกษตร (Agriculture) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับวิธีการผลิตนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเกษตรกรรม การเก็บเกี่ยว การบำรุงรักษาที่ดิน การชลประทาน

1.12 ข่าวศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม (Religion Culture) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับศาสนา ขนบธรรมเนียม ศิลปวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถาน และการอนุรักษ์โบราณวัตถุหรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

1.13 ข่าวเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม (Justice Legal) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีต่าง ๆ ศาล อัยการ ทนาย ราชทัณฑ์ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย

1.14 ข่าววงการทหารและการป้องกันประเทศ (Military and Defense) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับกองทัพ การป้องกันประเทศ การปฏิบัติการทางทหารต่าง ๆ รวมถึงข่าวเกี่ยวกับกองโจร และผู้ก่อการร้ายต่าง ๆ

1.15 ข่าวกภัยพิบัติ (Catastrophes) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุ อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว และวินาศภัยต่าง ๆ

1.16 ข่าววิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการประดิษฐ์ (Science, Technology and Invention) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับนวัตกรรมด้านเทคนิคอวกาศ การพัฒนาการขนส่ง การสื่อสารสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีด้านการรักษาโรคต่าง ๆ

1.17 ข่าวกรรมกรและสหภาพโรงงาน (Labor and Unions) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับแรงงาน การเคลื่อนไหวของกรรมกร ลูกจ้าง และสหภาพแรงงานต่าง ๆ

1.18 ข่าวการศึกษา (Education) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน นโยบายทางการศึกษา กิจกรรมของนิสิตนักศึกษา อาจารย์ ครู การบริหารงานของสถาบันการศึกษา มาตรฐานการศึกษา

1.19 ข่าวกีฬา (Sports) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกชนิด ทั้งกีฬาพื้นบ้าน กีฬาสากล กีฬาในร่ม และกีฬานอกร่ม

1.20 ข่าวบันเทิง (Entertainments) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหว กิจกรรมของวงการบันเทิงและคนในวงการ ได้แก่ ดนตรี ภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ วิทย์

1.21 ข่าวเยาวชน (Youth) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับกิจกรรมของเยาวชน การรวมกลุ่มเยาวชน เช่น การทำกิจกรรมในด้านต่าง ๆ

1.22 ข่าวปรากฏการณ์นอกเหนือธรรมชาติ (Superstitions and Fatalism) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์นอกเหนือธรรมชาติ ความเชื่อต่าง ๆ ที่พิสูจน์ไม่ได้หรือให้เหตุผลไม่ได้ เช่น คนออกลูกเป็นไข่ เป็นต้น

1.23 ข่าวการร้องทุกข์ (Complaints) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของราษฎรต่อหน่วยงานธุรกิจเอกชน และราชการเกี่ยวกับเรื่องราวของทั้งธุรกิจเอกชนและราชการ เช่น การได้รับความไม่ยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

1.24 ข่าวท่องเที่ยว (Tourism news) หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นอกจากข่าวแล้ว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นยังมีเรื่องราวอื่น ๆ ปรากฏอยู่บนหน้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอีกมากมาย

2. การแสดงความคิดเห็น (Critical matters) หมายถึง เนื้อหาในส่วนที่เป็นการแสดงความคิดเห็นอาจเป็นบทความ บทวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ โดยการหยิบยกข่าวที่สำคัญเกี่ยวกับความเป็นไปของบ้านเมืองหรือเหตุการณ์ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมขึ้นวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความ

คิดเห็นซึ่งอาจออกมาในลักษณะของความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ (Editorials) การแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของบุคคลต่าง ๆ (Comments) โดยมีชื่อบุคคลกำกับ (By-line) การแสดงความคิดเห็นจากผู้อ่าน (Letters-to-the Editors) ทั้งยังรวมถึงบทวิจารณ์ทางด้านศิลปะและบันเทิงต่าง ๆ อีกด้วย

2.1 บทบรรณาธิการ (Editorials) หมายถึง ข้อเขียนที่ปรากฏใน ช่องบทบรรณาธิการ ซึ่งจะแสดงความคิดเห็นหรือทัศนะของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ ต่อเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม หรือบางครั้งก็เป็นการแสดงความชื่นชม (appraise) ต่อการกระทำ กิจกรรมของบุคคลและหน่วยงาน หรือเนื่องในโอกาสพิเศษต่าง ๆ แต่โดยทั่วไปแล้วจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์สาธารณะต่าง ๆ (Public affairs) ทั้งนี้ จะไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน เพราะถือว่าเป็นทัศนะและความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นอยู่แล้ว

2.2 บทวิจารณ์ (Comments) หมายถึง ข้อเขียนแสดงความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาจเป็นนักหนังสือพิมพ์ คอลัมน์นิสต์ประจำ ผู้อ่านส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ โดยตรงที่แสดงทัศนะส่วนตัวในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม บทวิจารณ์ดังกล่าวนี้จะปรากฏชื่อของผู้เขียน (by-line) ด้วย

2.3 บทวิเคราะห์ (Analyses) หมายถึง ข้อเขียนแสดงทิศทางหรือแนวโน้มของปัญหาหรือ เหตุการณ์บ้านเมืองต่าง ๆ โดยที่น้ำหนักของความคิดเห็นจะเป็นไปตามเหตุผลเชิงวิชาการ ทั้งนี้อาจปรากฏชื่อผู้วิเคราะห์หรืออาจจะไม่ปรากฏก็ได้

2.4 บทวิจารณ์ศิลปะและบันเทิง (Reviews on both fine arts and popular arts) หมายถึง ข้อเขียนเชิงแนะนำ หรือแจ้งให้ทราบถึงรายการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจอาจเป็นการแสดงคอนเสิร์ต ละคร การจัดนิทรรศการ ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพยนตร์เรื่องใหม่ หนังสือเรื่องใหม่ที่ น่าสนใจ เป็นต้น จะไม่มีหลักเกณฑ์เชิงวิชาการสำหรับการวิจารณ์ นอกจากทัศนะบางประการของผู้วิจารณ์เท่านั้น และมักจะปรากฏชื่อผู้วิจารณ์ด้วย

2.5 จดหมายถึงบรรณาธิการ (Letters-to-the-Editors) หมายถึง ข้อเขียนเป็นจดหมายจากผู้อ่านที่มีไปถึงหนังสือพิมพ์ในลักษณะของการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมบ้านเมืองเปิดโปงการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการหรือการร้องขอความเป็นธรรม

2.6 การ์ตูนแสดงความคิดเห็น (Editorial or Political cartoons) หมายถึง การ์ตูนที่มีเนื้อหาเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์บ้านเมืองต่าง ๆ

2.7 ภาพแสดงความคิดเห็น หมายถึง ภาพถ่ายจากสิ่งปรากฏจริงในบ้านเมือง ประกอบด้วยคำบรรยายภาพเพื่อแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งอาจออกมาในรูปของห้องด้วยภาพก็ได้

3. สารคดี (Features) หมายถึง ข้อเขียนต่าง ๆ ที่มีใช้รายงานข่าว หรือการแสดงความ คิดเห็นโดยตรง สารคดี จะมีรากฐานมาจากความจริง ที่ผู้เขียนได้เขียนขึ้นด้วยจุดมุ่งหมายให้ ความรู้ข่าวสารและหรือความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านไปพร้อมกัน ทั้งนี้อาจไม่จำเป็นต้องทันเหตุการณ์ ในแต่ละวันก็ได้ อย่างไรก็ตามสารคดีมักจะเป็นเรื่องสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง โดยผู้เขียนจะผูกเรื่องได้ตามรูปแบบและความต้องการของตนเอง

3.1 สารคดีที่เกี่ยวข้องกับข่าว หมายถึง ข้อเขียนที่นำเอาเหตุการณ์ความ เคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ หรือข่าวต่าง ๆ เบื้องหลังข่าวมารายงานในรูปของสารคดี เนื่องจากตัว เรื่องมีส่วนสัมพันธ์กับข่าวจึงยังคงควมมีคุณค่าทางข่าวอยู่อาจออกมาในรูปต่าง ๆ ได้แก่

- สารคดีเชิงข่าว (News features) เป็นการให้รายละเอียดและเบื้องหลังโดย อาศัยความเด่นของเหตุการณ์นั้นมารายงานเพิ่มเติม

- สารคดีเสริมข่าว (Bright) เป็นข้อความสั้น ๆ 2-3 ย่อหน้าที่ให้ความรู้หรือ มุขตลกสำหรับเสริมข่าวหนัก ๆ ให้กระฉับกระเฉง

- สารคดีคู่เคียงข่าว (Sidebars) เป็นการให้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมใน ส่วนที่เกี่ยวกับข่าวบางประการ เช่น เรื่องเกี่ยวกับบุคคลซึ่งประกอบวีรกรรมและตกเป็นข่าวมาแล้ว เป็นต้น

3.2 สารคดีที่ไม่ใช่ข่าว หมายถึง ข้อเขียนในเรื่องที่ไม่ได้สัมพันธ์กับข่าวโดยตรง อาจเป็นเรื่องหนัก ๆ หรือเรื่องเบา ๆ ที่อ่านแล้วให้ความรู้และความบันเทิงเริงรมย์ไปพร้อมกัน ได้แก่

- สารคดีเกี่ยวกับเด็ก (Children)
- สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ (Animal)
- สารคดีเกี่ยวกับท่องเที่ยว / ตามฤดูกาล (Travel/Seasoning Stories)
- สารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (History)
- สารคดีเกี่ยวกับแปลกประหลาด (Oddity)
- สารคดีเกี่ยวกับวิธีทำต่าง ๆ (How to)
- สารคดีเกี่ยวกับผู้หญิง (Women)
- สารคดีเกี่ยวกับสะท้อนอารมณ์ (Emotion)
- สารคดีเกี่ยวกับบุคคล (Personal Profile)
- สารคดีเกี่ยวกับเกร็ดความรู้จิปาณะ (Anecdotes)
- สารคดีเกี่ยวกับวรรณคดี

- สารคดีเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และวิทยาการใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์ การอุตสาหกรรม เป็นต้น

3.3 การ์ตูนเชิงสารคดี (Feature Cartoon) หมายถึง ภาพการ์ตูนที่มีเรื่องราวประกอบที่ให้ความรู้และการพักผ่อนไปพร้อม ๆ กัน เช่น การปรุงอาหาร การบำบัดโรคต่าง ๆ เป็นต้น

4. ภาพหรือรูป (Pictures) หมายถึง ส่วนที่เป็นภาพถ่ายประกอบข่าว ประกอบเรื่อง ภาพข่าวประกอบคำบรรยาย รวมทั้งภาพวาดต่าง ๆ และการ์ตูนช่อง (Comic Strips) แต่จะไม่รวมภาพประกอบการโฆษณา

4.1 ภาพข่าว หมายถึง ภาพที่ใช้ประกอบข่าว อาจเป็นภาพคนหรือภาพกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบรายงานข่าว หรือภาพข่าวที่มีคำบรรยายประกอบเท่านั้น

4.2 ภาพประกอบคอลัมน์ หมายถึง ภาพที่ใช้ประกอบเนื้อเรื่องประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รายงานข่าว

4.3 ภาพวาด หมายถึง ภาพวาดประกอบเรื่องราวคอลัมน์ต่าง ๆ

4.4 การ์ตูนช่อง (Comic Strip) หมายถึง การ์ตูนเป็นช่อง ๆ เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นทางการเมือง

5. ประกาศแจ้งความและโฆษณา (Announcement and advertising) หมายถึง เนื้อหาที่เป็นประกาศแจ้งความเพื่อเป็นบริการสาธารณะ โดยไม่ต้องเสียเงินซื้อเนื้อที่ และส่วนที่เป็นประกาศโฆษณาจากสถาบัน บริษัท ร้านค้าต่าง ๆ ที่ต้องจ่ายเงินซื้อเนื้อที่โฆษณา

5.1 ประกาศแจ้งความ หมายถึง การประกาศเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นบริการสาธารณะโดยที่ผู้ประกาศไม่ต้องเสียเงินซื้อเนื้อที่

5.2 โฆษณา หมายถึง การจ่ายเงินซื้อเนื้อที่เพื่อลงภาพและข้อความเป็นการโฆษณา บริษัท ห้างร้าน สินค้า และเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ภาพยนตร์ ร้านขายของ เบ็ดเตล็ด สถาบันการศึกษา โรงแรม บ้านและที่ดิน บาร์ อาบอบนวด ดิสโก้เธค สเก็ต ประกาศศาล รถแทรกเตอร์ ถึงแก่กรรม คนหาย และรับสมัครงาน

6. เนื้อหาในด้านอื่น ๆ

6.1 คอลัมน์ซุบซิบ (Gossip Column) หมายถึง คอลัมน์ประจำเพื่อแจ้งข่าวคราวความเคลื่อนไหวของบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการต่าง ๆ ได้แก่ ซุบซิบการเมือง ซุบซิบบุคคลเด่นในสังคม ซุบซิบดารา ซุบซิบนักกีฬา

6.2 บทกวี หมายถึง เนื้อหาที่เป็นบทร้อยกรองทุกประเภท

6.3 พยากรณ์ชีวิต หมายถึง เนื้อหาที่เป็นการทำนายทายทักเกี่ยวกับโชคชะตาราศีประจำวัน เดือน ปีเกิด ลายมือ หรือตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ บนร่างกาย

6.4 เพลงประทับใจ หมายถึง เนื้อหาที่เป็นคำร้องเพลงต่าง ๆ

6.5 คอลัมน์ให้คำปรึกษา หมายถึง คอลัมน์ประจำที่มีเนื้อหาเป็นการให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ กฎหมาย สุขภาพ ปัญหาหัวใจ ปัญหาทางเพศ

6.6 ล็อตเตอรี่ หมายถึง เนื้อหาที่เป็นการแจ้งผลการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล และการนำเสนอลេខเด็ดในแต่ละงวด และผลการออกรางวัลที่ผ่านไปแล้วในงวดอื่น ๆ

6.7 ประกาศของ นสพ. บางประเภท ได้แก่ ชื่อของหนังสือพิมพ์ ชื่อกองบรรณาธิการ บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา การแนะนำเรื่งนำเสนอในฉบับ

6.8 นิยาย นิทาน เรื่องสั้น ขำขัน

6.9 พาดหัวข่าวและพาดหัวคอลัมน์

6.10 ช่องว่าง

6.11 คำบรรยายภาพ

6.12 สัมภาษณ์

6.13 คำคม

6.14 ทำเนียบเยาวชนท้องถิ่น

ทั้งหมดที่กล่าวมา เป็นรายละเอียดของในด้านเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น คราวนี้จะลองมาเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน ระหว่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

ความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

1. ในแง่ของการลงทุน การใช้งบประมาณในการลงทุน และจำนวนบุคลากรที่ทำงาน รวมไปถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร เช่น แท่นพิมพ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้ต้นทุนที่ใช้ในการผลิตหนังสือพิมพ์ระหว่างส่วนกลางและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น มีความแตกต่างกันมาก และเป็นที่น่าสนใจว่า หนังสือพิมพ์ส่วนกลางย่อมมีต้นทุนสูงกว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายเท่า

2. ในด้านการบริหารงาน การจัดลักษณะขององค์กร รวมไปถึงการวางโครงสร้างในการบริหารงานหนังสือพิมพ์นั้น หนังสือพิมพ์ส่วนกลางจะมีลักษณะในด้านการบริหารและการวางองค์กรสลับซับซ้อนกว่าหนังสือพิมพ์ส่วนท้องถิ่น

3. ขอบข่ายงาน หนังสือพิมพ์ส่วนกลางมีนโยบายในการทำงานระดับชาติ ประเทศชาติโดยภาพรวม สนใจปรากฏการณ์ทางสังคมในมุมกว้างมากกว่า ส่วนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมักจะสนใจปรากฏการณ์ที่เฉพาะเจาะจงลงไป

4. บทบาทหน้าที่ แม้ว่าจะมีจุดร่วมในบทบาทหน้าที่ ๆ มีสถานะเหมือนสถาบันสาธารณะที่คล้ายกันก็ตาม แต่เนื่องจากขอบข่ายงานนั้นได้มีความแตกต่างในด้านเป้าหมายอย่างเห็นได้ชัด จึงก่อให้เกิดข้อแตกต่างกันมากมายหลายข้อ โดยสามารถจำแนกให้เห็นได้ในตารางในหน้าถัดไป

ตารางที่ 2.1

แสดงการเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ส่วนกลางและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง	หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
1. สนใจข่าวสารในมุมกว้างทั่วประเทศ ความสำคัญของข่าวขึ้นอยู่กับการประเมินคุณค่าแต่ละวัน ว่าจะให้ความสำคัญข่าวส่วนกลางหรือข่าวส่วนท้องถิ่นอย่างไร มากกว่ากัน	1. สนใจและให้ความสำคัญเฉพาะข่าวท้องถิ่นโดยเฉพาะเว้นแต่ข่าวที่มีผลกระทบต่อคนทั่วประเทศ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะสนใจเฉพาะเรื่องภายในท้องถิ่นของตนมากกว่า
2. ให้การศึกษาชี้แนะในกรณีที่เป็นสาธารณะในมุมกว้างทั่วประเทศ แต่มักจะเน้นและให้ความสำคัญสังคมส่วนกลางเป็นหลัก	2. ให้การศึกษาและชี้แนะเกี่ยวกับสาธารณะแห่งท้องถิ่นเป็นหลัก เว้นแต่เรื่องนั้นจะคาบเกี่ยวกับส่วนกลางหรือท้องถิ่นอื่น ๆ
3. มุ่งเน้นให้ความบันเทิง และการรับรู้ให้แก่คนในสังคมส่วนกลางเป็นหลัก และมีแนวชี้นำหรือจุดชนวนให้แก่คนท้องถิ่นทั่วประเทศ ในลักษณะแจ้งข่าวล่วงหน้า	3. มุ่งให้ความบันเทิงและการรับรู้ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นโดยเฉพาะ
4. เป็นสื่อในการประกาศโฆษณาสินค้าและบริการให้แก่คนส่วนกลางแต่หวังผลในระดับประเทศ	4. เป็นสื่อในการประกาศโฆษณาสินค้าและบริการให้แก่สังคมท้องถิ่นโดยเฉพาะ

5. ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่นต่างกัน จึงส่งผลให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีเนื้อหาสาระแตกต่างกันออกไปด้วยแต่สำหรับรูปแบบและขนาดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นไม่ค่อยจะต่างกันมากนัก ส่วนหนังสือพิมพ์ส่วนกลางนั้น ในแง่เนื้อหาต่างกันที่นโยบายว่าจะเน้นไปในทางด้านประชานิยม (Popular Newspaper) หรือคุณภาพนิยม (Quality Newspaper) เป็นสำคัญ ส่วนรูปแบบการจัดหน้านั้นหนังสือพิมพ์ส่วนกลางประเภทประชานิยมใช้แทนพิมพ์ที่มีคุณภาพเหนือกว่า เข้ามาช่วยแต่งสีสรรหน้าหนังสือพิมพ์ให้สวยงาม

6. ปัญหาอิทธิพลมืด หนังสือพิมพ์ส่วนกลางมีอำนาจและเสรีภาพในการแสดงออกทางข่าวสารและความคิด ในสภาพที่มีความคล่องตัวมากกว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายต่อหลายเท่า การแสดงออกซึ่งความคิดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นจะมีรูปแบบของการแสดงออกทางความคิดแบบยืดหยุ่นมากกว่า หากมีลักษณะแข็งกร้าวอาจต้องพบกับอันตรายถึงแก่ชีวิต ดังที่สถิติของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ถึงแก่ความตายในอัตราส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

7. ปัญหาต่างระดับ หนังสือพิมพ์ส่วนกลางสนใจปัญหาในระดับชาติเป็นหลัก เช่น การบริหารงานของรัฐบาล การประชุมสภาผู้แทนราษฎร เศรษฐกิจของโลกหรือของประเทศ เป็นต้น ในขณะที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมักจะสนใจปัญหาในระดับจังหวัด เช่น การบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด สภาจังหวัด สภาตำบล เทศบาล เศรษฐกิจของจังหวัด ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวนา ชาวไร่ เป็นต้น

8. ปัญหาทางกฎหมาย หนังสือพิมพ์ส่วนกลางและหนังสือพิมพ์ส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันต้องเจอกับปัญหาการถูกฟ้องร้องในคดีหมิ่นประมาท หรือละเมิดเป็นประจำ จนกลายเป็นค่านิยมไปว่า “หากฉบับไหนไม่ถูกฟ้องร้อง ฉบับนั้นยังไม่มีที่นิยมของผู้อ่าน” ในเรื่องการฟ้องร้องนั้นหนังสือพิมพ์ส่วนกลางจะมีความคล่องตัวในการสู้คดีมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นในของการประกันตัว ค่าทนาย ค่าสินไหมทดแทน แต่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นขาดความคล่องตัวในเรื่องการสู้คดีเช่นนี้มาก (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 15)

เมื่อได้ทราบถึงประวัติและความหมายของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น รวมไปถึงความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์ส่วนกลางและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างชัดเจนแล้ว ต่อไปนี้จะไปดูในเรื่องของบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน

บทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน

ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ (Harold Lasswell, 1948, 2541, p. 9 อ้างถึงใน สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 9) กล่าวว่าไว้ว่าหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนชนิดหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ต่อสังคม ในฐานะที่เป็นเสมือนหนึ่งสะพานหรือโครงสร้างฐานทางสังคม เช่นเดียวกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เพราะฉะนั้นหน้าที่หลักของสื่อมวลชนก็คือ

1. หน้าที่ในด้านสังเกตและติดตามเอาใจใส่เหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสังคม หรือกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนจะทำการรวบรวมและกระจายข่าวสารต่าง ๆ ที่ควรแก่การสนใจเหล่านั้นออกไปสู่สมาชิกในสังคม (The surveillance of the environment)

2. หน้าที่ชี้แจงให้เข้าใจถึงสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กล่าวคือสื่อมวลชนต้องทำหน้าที่ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ๆ อย่างรอบคอบ พร้อมต้องทำหน้าที่ตีความและอธิบายชี้แจงให้สมาชิกในสังคมได้มีความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นนั้น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (The Correlation of the parts of society) (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 9)

3. หน้าที่ในการถ่ายทอดมรดกทางสังคม คือ การเผยแพร่ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม และบรรทัดฐานทางสังคมจากสมาชิกของสังคมรุ่นหนึ่งหรือยุคสมัยหนึ่ง จะได้ถูกถ่ายทอดไปยังสมาชิกของสังคมอีกรุ่นหนึ่งในยุคสมัยต่อไป เพื่อให้วัฒนธรรม และค่านิยมรวมไปถึงวิทยาการของสังคมนั้น ๆ คงอยู่ตลอดไป (Transmission of social heritage from one generation to the next) หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นหน้าที่ในการอบรมหรือให้การศึกษาแก่ชุมชน (educational function) (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 9)

จากหน้าที่ทั้ง 3 ประการนี้แล้ว ชแรมม์และไรท์ (Schramm and Wright, 1980 อ้างถึงใน สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 10) ได้เพิ่มเติมหน้าที่ประการที่ 4 ของสื่อมวลชนอีกประการหนึ่งได้แก่

4. หน้าที่ในการให้ความบันเทิง (Entertainment) ซึ่งหมายถึงการสร้างสรรคความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่สมาชิกในสังคม เพื่อเป็นการพักผ่อน และลดความตึงเครียดจากสภาพการณ์ที่แต่ละคนประสบอยู่ในสังคมสมัยใหม่

หน้าที่ของสื่อมวลชนทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้ว ดูเหมือนจะเป็นนิยามในหน้าที่ของสื่อมวลชนในวงกว้าง แต่หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น ย่อมจะต้องมีความแตกต่างจากสื่อมวลชนส่วนกลางโดยทั่วไป เพราะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีพื้นที่ในการนำเสนอโดยเฉพาะ

สุภา ศิริมานนท์ (2523, น. 6) นักวิชาการทางด้านสื่อสารมวลชนของประเทศไทยที่ได้สนใจศึกษาเรื่องสื่อท้องถิ่น จึงได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไว้ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนท้องถิ่น

1. ต้องทำหน้าที่เสนอคำบอกข่าวสารในท้องถิ่นของตน
2. การให้ข้อชี้แนะเกี่ยวกับประเด็นสาธารณะแห่งท้องถิ่นของตนโดยเฉพาะ
3. การให้ความบันเทิงตามลักษณะและความรับรู้แห่งชุมชนท้องถิ่นของตนโดยเฉพาะ
4. เป็นสื่ออย่างหนึ่งในการโฆษณา (สุภา ศิริมานนท์, 2523, น. 6)

พิศิษฐ์ ขวาลาวัช (2541, น. 26) นักวิชาการทางด้านสื่อสารมวลชนของประเทศไทยที่ได้สนใจศึกษาเรื่องสื่อท้องถิ่นอีกคนหนึ่ง จึงเพิ่มหน้าที่ข้อที่ 5 ให้กับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

5. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต้องมีส่วนผลักดันให้คนในท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญในเกียรติภูมิของตนเอง ตลอดจนสร้างกระแสแห่งความศรัทธา สร้างความต้องการ และการเข้าใจถึงจิตใจร่วมกันของสังคมในแต่ละท้องถิ่นนั้นได้เป็นอย่างดี

เมื่อได้เห็นแนวความคิดของหน้าที่สื่อมวลชน จากนักวิชาการจากซีกโลกฝั่งตะวันตก และนักวิชาการของประเทศไทย แล้วจะพบว่าหน้าที่ 2 ประการแรกของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้แก่

1. สังเกตและติดตามเอาใจใส่เสนอคำบอกเล่าเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตน
2. หน้าที่ชี้แจงให้เข้าใจถึงสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแห่งท้องถิ่นของตนโดยเฉพาะหน้าที่ประการแรกก็คือการทำหน้าที่แจ้งให้ทราบ (to inform) หรือการเสนอข่าว (news) หรือรายงานเหตุการณ์ (events) ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบ

ซึ่งในแต่ละวันนั้นจะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย สื่อมวลชนไม่สามารถนำเสนอเรื่องราวเหล่านั้นได้หมด เพราะฉะนั้นสื่อมวลชน จึงต้องทำหน้าที่ในการเลือกข่าวสารที่จะมานำเสนอลักษณะนี้ อาจเรียกได้ว่า หน้าที่ของผู้เฝ้าประตู (Gate Keeper) ซึ่งจะทำกำกั้น (limit) ขยาย (expend) และเรียบเรียง (reorganize, reinterpret) เพื่อที่จะข่าวสารนั้นจะได้มีความเหมาะสมในการนำเสนอต่อผู้อ่าน (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 10)

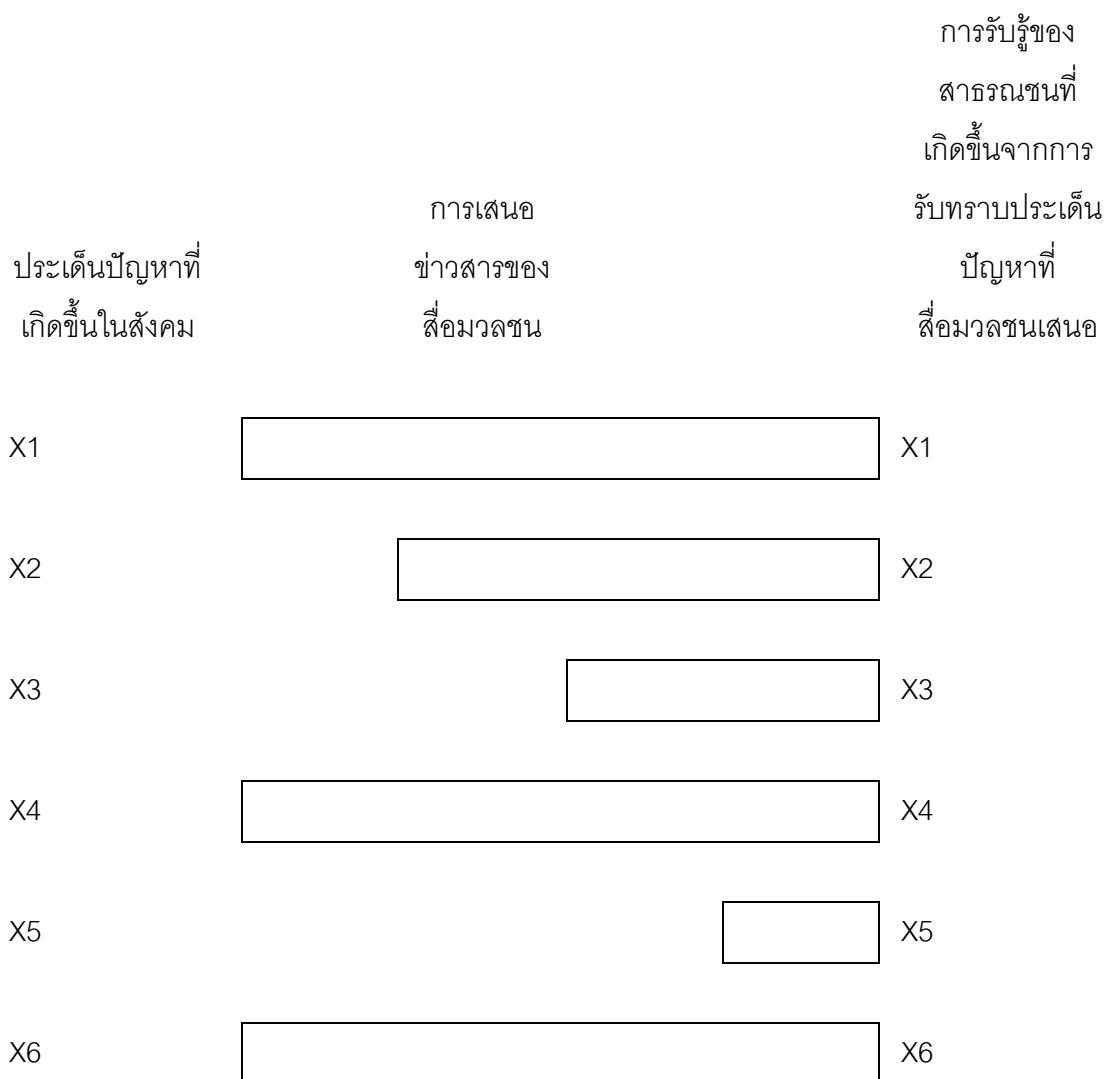
ส่วนหน้าที่ประการที่สองของหนังสือพิมพ์นั้น อาจนับได้ว่าเป็นหน้าที่ต่อเนื่องกัน กล่าวคือเมื่อเลือกข่าวสารเพื่อนำเสนอแก่ผู้อ่านแล้ว นักหนังสือพิมพ์ยังต้องแนะแนวทางที่ดีแก่ผู้อ่าน โดยการหยิบยกประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมขึ้นมาวิพากษ์วิจารณ์ หรือเสนอข้อมูลในลักษณะอื่นที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี รวมไปถึงการชี้แนะและเสนอทางออกที่ดีให้กับชุมชนท้องถิ่น บทบาททั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้ เป็นแนวคิดในเรื่อง “บทบาทหน้าที่ในการกำหนดวาระของสื่อมวลชน” (Agenda-setting function of mass media) (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 10)

การกำหนดวาระของสื่อมวลชน (Agenda-setting function of mass media)

แนวความคิดนี้เกิดขึ้นเมื่อ วอลเตอร์ ลิปปป์แมน (Walter Lippmann, 1922 อ้างถึงใน สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 11) กล่าวไว้ในบทความวารสาร Public Opinion ว่า “สื่อมวลชนมีบทบาทในการสร้างภาพต่าง ๆ ในหัวสมองของคนเราได้”

โคเฮน (Cohen, 1973 อ้างถึงใน สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 11) กล่าวถึงอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ในการเป็นผู้บอกกับผู้อ่านว่าเรื่องอะไรควรคิด (What to think about) แต่ผู้ที่เสนอแนวความคิดนี้อย่างเป็นทางการก็คือ แม็คคอมส์และชอร์ (McCombs and Shaw, 1972 อ้างถึงใน สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 11) โดยเสนอว่าหน้าที่ในการกำหนดวาระของสื่อมวลชน หมายถึง การที่สื่อมวลชนเลือกที่จะเสนอหรือไม่เสนอข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีผลให้สาธารณชนมีความคิดเห็นคล้ายตามว่า ข่าวสารเรื่องนั้นเป็นประเด็นสำคัญหรือไม่สำคัญที่จะนำเอามาคิดหรือพิจารณากัน ต่อมาแมคควอลและวินดาห์ล (McQuail and Windahl, 1981 อ้างถึงใน สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 11) ได้สรุปแนวความคิดเรื่องการกำหนดวาระของสื่อมวลชนเป็นแบบจำลองดังที่จะแสดงต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.1
แบบจำลองแสดงการกำหนดวาระของสื่อมวลชน

ในแบบจำลองข้างต้นนี้ ทางซ้ายมือก็คือประเด็นปัญหาหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และสื่อมวลชนได้หยิบยกนำมาเสนอให้สาธารณชนทราบซึ่งการนำเสนอจะเน้นให้ความสำคัญมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันออกไป (แสดงโดยรูปแท่งแนวนอน) ผลที่ตามมาก็คือสาธารณชนจะรับรู้ในประเด็นนั้น ๆ มากบ้างหรือน้อยบ้าง ตามการนำเสนอของสื่อมวลชน สังเกตได้จากขนาดของแท่งทางด้านขวามือจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กตามรูปแท่งแนวนอน หมายความว่า

เมื่อสื่อมวลชนเลือกที่จะเสนอเรื่องราวใด เรื่องราวนั้นก็ทำให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจมากขึ้นไปตามนั้น (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 12)

แนวความคิดในเรื่องการกำหนดวาระของสื่อมวลชนนี้อธิบายว่าสื่อมวลชนมีจุดมุ่งหมายที่จะมีบทบาทในการทำหน้าที่ ผู้คัดสรรและกลั่นกรอง หรือเป็นผู้เฝ้าประตู ซึ่งเป็นการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ในลักษณะของข่าวและบทความ รวมไปถึงการแสดงความคิดเห็นให้ประชาชนได้พิจารณาว่าอะไรเป็นเรื่องที่จะนำมาพิจารณาหรือสนทนากันหรือเป็นบทบาทในการรายงานข้อเท็จจริง (Informative role) ซึ่งไม่ใช่บทบาทในการชักจูงโน้มน้าว (Persuasive role) (สถาบันไทยคดีศึกษา, 2540, น. 12)

สรุปได้ว่า การกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์นั้น มีความจำเป็นต่อการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มาก เพราะจำนวนหน้าของหนังสือพิมพ์ไม่เพียงพอที่จะลงข่าวทุกข่าวที่ไหลเข้ามาในแต่ละวันได้หมด จึงต้องมีการคัดเลือกข่าวเฉพาะข่าวที่เห็นว่ามีสำคัญ และมีผลกระทบต่อผู้อ่านเท่านั้น จึงจะหยิบมานำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์นั้น อาจถูกกำหนดมาจากนโยบายของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ เอง เช่น หนังสือพิมพ์แนวการเมือง ก็มักจะให้ความสนใจ ความเคลื่อนไหวต่างๆ ในแวดวงการเมือง มากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับข่าวบันเทิง เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์แนวบันเทิงก็ควรจะให้ความสนใจความเป็นไปของข่าวบันเทิงมากกว่าข่าวการเมือง

เพราะฉะนั้นชัดเจนว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ควรให้จะให้ความสำคัญกับข่าวสารเรื่องราวของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นหลัก ขณะเดียวการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนนั้น อาจจะถูกกำหนดมาจากตลาด หรือเรียกได้ว่า กลุ่มผู้รับสาร เช่น ผู้รับสารให้ความสำคัญกับเรื่องใดมาก สื่อมวลชนก็จะนำเสนอเรื่องราวเหล่านั้นให้มากขึ้นตามไปด้วย

สิ่งหนึ่งที่ชัดเจน ก็คือ การดำเนินงานของสื่อมวลชนนั้น เป็นไปในรูปแบบของธุรกิจหวังผลกำไร มีเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ก็ไม่แตกต่างอะไรกับการดำเนินขององค์กรทางธุรกิจอื่น ๆ เพราะมีทิศทางและการทำงานมาเป็นกรอบ อาจจะไม่แตกต่างกันอยู่บ้างก็ตรงที่ว่า หนังสือพิมพ์เป็นองค์กรของเอกชนที่ดำเนินธุรกิจหวังผลกำไร แต่ในขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์ยังต้องทำหน้าที่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะให้กับสังคมด้วย การที่สื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์นั้น เป็นองค์กรที่แสวงหากำไร จึงไม่อาจที่จะปฏิเสธความเกี่ยวพันกับกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มทุนไปได้ เพราะถ้าปราศจากกลุ่มทุน และปราศจากเงินทุนในการประกอบกิจการแล้ว นั่นก็หมายความว่า การดำเนินงานของธุรกิจสื่อสารมวลชนนั้น มีอันต้องยุติลง ดังนั้นในการวิเคราะห์ ความอยู่รอดของสื่อ

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้รอบด้านนั้น แนวคิดที่จะใช้เป็นกรอบต่อไปได้แก่ “แนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง”

แนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economy)

กาญจนา แก้วเทพ (2541, น. 15) กลุ่มนักคิด “แนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง” (Political Economy) เป็นกลุ่มที่ยึดมั่นตามหลักการวิเคราะห์ของ มาร์กซ์ (Marx) ซึ่งกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองนี้ได้ให้ความสนใจกับเรื่องการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวกับสื่อและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง (Ownership) รวมไปถึงระบบการควบคุมสื่อด้วยกลไกทางเศรษฐกิจและการเมืองจากระบบตลาดของสื่อ

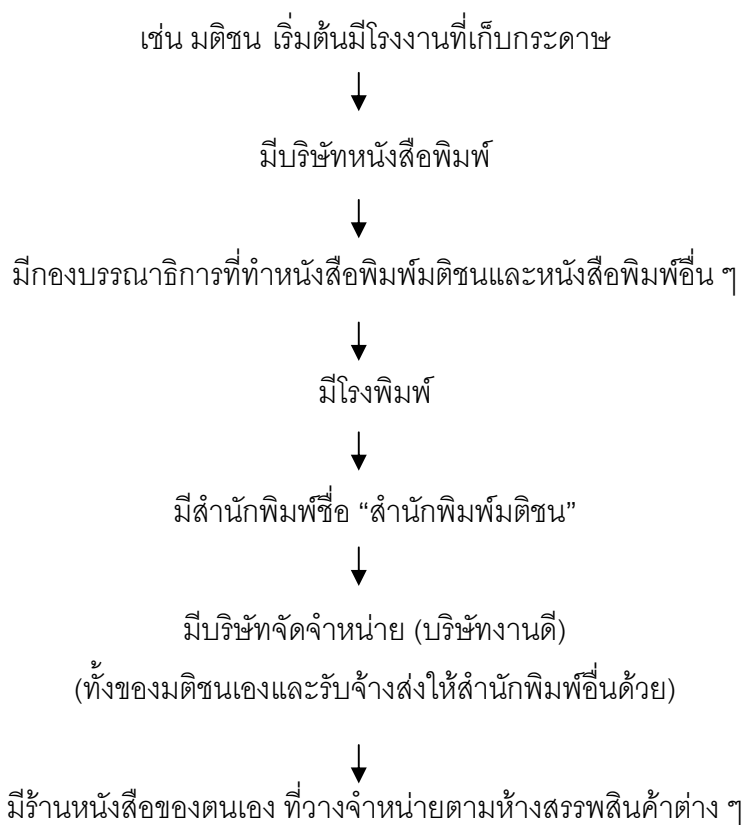
ในการศึกษาสื่อมวลชนนั้น นักคิดกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง เสนอว่า ต้องวิเคราะห์สื่อมวลชนให้เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อย่างสม่ำเสมอ เพราะไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถเข้าใจสื่อ ผลผลิตของสื่อและเนื้อหาของสื่อได้เลย หากไม่มามองรวมกับ 3 ปัจจัยดังกล่าว นักคิดกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองเชื่อว่า สื่อเป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่ง ที่ทำการผลิตโดยหวังผลกำไร ซึ่งผลกำไรนี้ นอกจากจะมาจากอุตสาหกรรมที่สื่อได้ดำเนินการขึ้นโดยตรงแล้ว อาจจะมาจากการอุตสาหกรรมข้างเคียง เช่น อุตสาหกรรมกระดาษ หรือ น้ำมัน เป็นต้น

เพื่อให้เห็นภาพในเรื่องนี้อย่างชัดเจน วิลาสินี พิพิธกุล (2548, น. 28) ยกตัวอย่างการรวมตัวของธุรกิจสื่อมวลชนในประเทศไทยยุคปัจจุบันนั้น ที่เริ่มมีลักษณะของการกระจุกตัวมากขึ้นไปทุกที สื่อมวลชนของประเทศไทย เริ่มมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน สื่อหลายแขนงอยู่ภายใต้เจ้าของเดียวกัน และในเจ้าของเดียวกันนั้น ยังมีธุรกิจที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ รวมอยู่ด้วยตัวอย่างที่ชัดเจน เครือมติชน ในปัจจุบันเครือมติชน มีทั้งหนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ยังมีสำนักพิมพ์มติชน ซึ่งรับพิมพ์หนังสือทั่วไปอีกด้วย

วิลาสินี พิพิธกุล (2548, น. 29) การรวมตัวอันของสื่อมวลชนแบบนี้ สามารถแยกการรวมตัวและกระจายตัวของสื่อได้เป็น 2 แบบ

1. การรวมตัวและการกระจายของสื่อแบบแนวดิ่ง (Vertical integration) การรวมตัวในแนวดิ่ง ก็คือการรวมทุกอย่างของธุรกิจเข้าด้วยกัน โดยเริ่มตั้งแต่เริ่มต้นหัวขบวนของการทำธุรกิจ จนถึงปลายสายของธุรกิจนี้ถูกควบคุมหมดทั้งสาย จากบริษัทเพียงบริษัทเดียว

แผนภาพที่ 2.2
แสดงของการเป็นเจ้าของธุรกิจสื่อสารมวลชนในแนวตั้ง

นี่คือรูปแบบของการเป็นเจ้าของธุรกิจสื่อสารมวลชนในแนวตั้ง ซึ่งจะเห็นชัดเจนว่าเกิดปรากฏการณ์การกระจุกตัวของสื่อขึ้น

2. การรวมตัวและการกระจายของสื่อแบบแนวนอน (horizontal integration) คือ การขยายเป็นเจ้าของข้ามสื่อ เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจอื่น ๆ ที่มาเสริมกัน เช่น เครือเนชั่น เริ่มต้นจากการเป็นเจ้าของธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ จากนั้นได้ขยายต่อไปสู่โทรทัศน์ จากโทรทัศน์ได้ขยายไปสู่วิทยุเนชั่น และจากวิทยุเนชั่นขยายไปสู่สำนักข่าวเนชั่น ซึ่งสำนักข่าวเนชั่นนี้มีความสามารถในการป้อนข่าวให้กับสื่อของเนชั่นเองตลอด 24 ชั่วโมง และยังสามารถนำข่าวทั้งหมดขายให้กับสื่ออื่น ๆ ด้วย

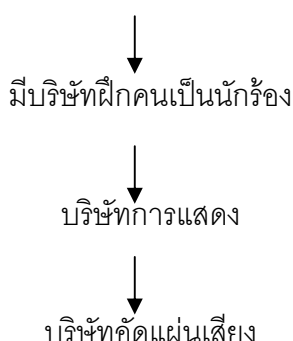
นอกจากนั้น เครือเนชั่นยังมี โรงเรียนฝึกอบรมนักข่าว ชื่อ “สถาบันฝึกอบรมนักข่าวเนชั่น” โดยที่ไม่จำเป็นต้องเป็นนักข่าวเนชั่นก็เรียนได้ และไม่จำเป็นต้องไปเรียนในมหาวิทยาลัย

จะเห็นว่าขยายมาสู่แวดวงการศึกษาด้วย และยังมีธุรกิจอื่นอีก เช่น บริษัทโฆษณา บริษัทอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งแบบนี้เรียกว่าการรวมตัวและการกระจายของสื่อแบบแนวนอน

อีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งมีการรวมตัวกันทั้ง 2 แนว ก็คือ เครือแกรมมี แนวตั้งของแกรมมี เริ่มต้นจากการ มีบริษัทผลิตวัตถุดิบ ทั้งแผ่นเสียง ตัวเทป

แผนภาพที่ 2.3

แสดงตัวอย่างการรวมตัวของสื่อทั้ง 2 แนว

ส่วนแนวนอน คือ มีบริษัทเพลง มีการทำละครโทรทัศน์ (เริ่มข้ามสื่อไปโทรทัศน์) แกรมมีได้สัมปทานทำวิทยุหลายสถานีมาก จะเห็นว่าการข้ามสื่อจากเพลง ไปสู่สื่อโทรทัศน์และสู่สื่อวิทยุไม่ได้ไปไกลเลย แต่กลับอยู่ในเครือข่ายเดียวกัน เพราะฉะนั้นจึงทำให้นักร้องในค่ายแกรมมีจะมีช่องทางโฆษณาและประชาสัมพันธ์ธุรกิจของตัวเองมากยิ่งขึ้น

อีกบริษัทหนึ่งคือ บริษัท ชินวัตร แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด เป็นเจ้าของธุรกิจหลัก ๆ 3 ธุรกิจ ได้แก่

1. โทรคมนาคม ดาวเทียมและคอมพิวเตอร์ รวมถึงการเป็นเจ้าของดาวเทียมในกัมพูชาและพม่า
2. ธุรกิจโทรศัพท์ โทรคมนาคม
3. ธุรกิจด้านโทรทัศน์วิทยุ มีสถานีโทรทัศน์ ITV มีวิทยุของตัวเอง มีเคเบิลทีวี มีบริษัท Media ที่ผลิตรายการป้อนสื่อ มีบริษัทโฆษณาของตัวเอง ชื่อ Match Box

ทั้งหมดนี้คือรูปแบบของการเป็นเจ้าของในแนวนอนและแนวตั้ง ปრაกฏการณ์การกระจุกตัวและการรวมตัวกันเช่นนี้ พอที่จะทำให้เห็นได้ว่าสื่อเล็ก ๆ ก็คงจะอยู่ไม่รอดหรือถ้าอยากอยู่รอดก็ต้องไปยอมเข้าอยู่ในกระบวนการตรึงนี้ ยอมให้เขาซื้อ หรือไม่ก็เลิกกิจการไป ซึ่งแนวโน้ม

ของการที่สื่อจะกระจุกตัวทั้งแนวตั้งแนวนอนก็จะมากขึ้นทุกที ยิ่งตอนนี้ก็ไม่ได้มีการกระจุกตัวแค่ภายในประเทศเท่านั้น แต่มีลักษณะของการซื้อสื่อข้ามชาติด้วย เช่น บริษัทสื่อของต่างประเทศก็เริ่มเข้ามาคว้านซื้อสื่อในเมืองไทยมากขึ้น หรือมาถือครองหุ้นในสื่อเมืองไทย (วิลาสินี พิพิธกุล, 2548, น. 29)

นอกจากนั้นนักคิดกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองยังเชื่อว่าด้วยเหตุผลที่สื่อสารมวลชนเป็นองค์กรธุรกิจ เพราะฉะนั้นการกำหนดวาระของเนื้อหาจะถูกกำหนดมาจากระบบตลาด หรืออีกส่วนหนึ่งจะถูกกำหนดมาจากผลประโยชน์ของเงินทุนหรือผู้ตัดสินใจในระดับนโยบาย เพราะฉะนั้นข้อสงสัยของนักคิดกลุ่มนี้จึงออกมาเป็นปัญหานำวิจัยว่า เพราะเหตุใดจึงมีรายการบางประเภทเท่านั้นที่จะอยู่ติดอันดับช่วงที่มีคนดูโทรทัศน์มาก ๆ และอะไรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการกำหนดปรากฏการณ์นั้น ๆ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541, น. 16)

จากการวิเคราะห์ที่เกิดขึ้น ทำให้กลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองเชื่อว่าสื่อที่ดำเนินการอย่างเป็นอิสระจากระบบทุน โดยไม่หวังผลกำไรจะเหลือน้อยลงเต็มที และสื่อมวลชนส่วนใหญ่ที่ต้องการความอยู่รอด จะต้องดำเนินงานอย่างมีอิสระน้อยลง และผู้ที่ทำงานสื่อจะลดความเสี่ยงลงไปให้น้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็น การนำหนังเก่าในอดีตที่เคยได้รับความนิยมมาแล้ว มาขายใหม่อีกครั้งอย่างซ้ำซาก โดยความคิดสร้างสรรค์ หรือ แหกแนวจากเดิมจะกลายเป็นสิ่งที่หาได้ยาก (กาญจนา แก้วเทพ, 2541, น. 16)

นอกจากนั้นการนำเสนอของสื่อจะมีลักษณะขาดความสมดุลอย่างชัดเจน เช่น ไม่มีรายการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อจะเป็นการเอาใจเจ้าของทุนที่มักจะเกี่ยวพันกับการเมือง นอกจากนั้นการลงทุนในสาขาที่มีการทำไร่น้อยก็มักจะไม่มีใครอยากทำ เพราะฉะนั้นรายการดี ๆ หรือสารคดีที่น่าสนใจ จะมีให้เห็นน้อยลง สื่อมวลชนส่วนใหญ่จะหันไปผลิตรายการเกมโชว์ หรือละครน้ำเน่าที่ทำกำไรได้มากกว่า (กาญจนา แก้วเทพ, 2541, น. 17)

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นองค์กรทางธุรกิจที่หวังผลกำไร การดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะในเรื่องปัจจัยทางด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ อย่างที่ได้กล่าวมาแล้วว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นองค์กรธุรกิจองค์กรหนึ่ง ต้องอาศัยเงินทุนในการประกอบกิจการ ซึ่งรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นมาจากการโฆษณา รวมไปถึงรายได้จากยอดขายหนังสือพิมพ์ แต่ปัญหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในวันนี้คือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศยังกระจุกตัวอยู่แต่ในเมืองหลวงเท่านั้น และความสนใจต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประชาชนในท้องถิ่น เมื่อเทียบกับสื่อไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ วิทยุ

หนังสือพิมพ์จากส่วนกลาง และวิทยุชุมชนด้วยแล้ว พบว่าประชาชนให้ความสนใจกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นน้อยมาก

จากปัจจัยที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จึงส่งผลให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่ต้องพึ่งพิงอำนาจการเมืองในท้องถิ่น และอำนาจทางการปกครองจากส่วนราชการในภูมิภาคที่ถูกกำกับโดยตรงจากภาคราชการ รวมไปถึงกลุ่มผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะฉะนั้นความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จึงต้องขึ้นอยู่กับผู้อุปถัมภ์ที่อยู่ในภาคการเมืองและส่วนราชการ รวมไปถึงผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มากกว่าการอาศัยรายได้จากโฆษณาที่เป็นธุรกิจแบบมืออาชีพอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลนี้จึงนำมาสู่ปัญหาการนำวิจัย ในเรื่องปัจจัยแห่งความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่จะส่งผลต่อการอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อันได้แก่ ปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายนอก ส่วน ปัจจัยภายในอันได้แก่ การทำหน้าที่ของตัวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเอง เช่น ต้องเสนอข่าวเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นหลัก ปกป้องผลประโยชน์ของท้องถิ่น อีกทั้งยังต้องเป็นกระบอกเสียงให้กับคนในท้องถิ่น ส่งเสริมภูมิปัญญา วัฒนธรรมสังคมที่ดีงาม ขณะเดียวกันต้องชี้ทางออกต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นให้ประชาชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรู้ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในอนาคต นอกจากนั้นยังรวมไปถึงเรื่องของ บุคลากรของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, เงินทุนในการประกอบกิจการ, รายได้จากการโฆษณา ซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลกระทบโดยตรงต่อความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้งสิ้น

ประวัติอำเภอศรีราชา

อำเภอศรีราชาเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอบางละมุง ตัวเมืองบางละมุงเดิมตั้งอยู่ที่บ้านบางละมุงในเขตอำเภอบางละมุงในปัจจุบัน เมื่อประมาณ 100 ปีเศษมานี้ เมืองบางละมุงได้ย้ายมาตั้งอยู่ที่บ้านบางพระ แต่ยังคงใช้ชื่อเดิมว่า “เมืองบางละมุง” ในขณะที่ตั้งเมืองบางละมุงในขณะนั้น ระบบบริหารราชการแผ่นดินยังไม่มีอำเภอ ต่อมาทางราชการได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองเป็นมณฑล จึงได้ย้ายเมืองบางพระไปตั้งอยู่ที่บางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรีในปัจจุบัน จึงได้ย้ายเมืองบางพระไปตั้งอยู่ที่บางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรีในปัจจุบัน และรวมเมืองพนัสเข้าด้วยกัน เรียกว่า “เมืองชลบุรี” ส่วนเมืองบางพระนั้นได้ตั้งเป็นอำเภอ เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2437 (ร.ศ. 113) เรียกว่าอำเภอบางพระ ต่อมาในปี พ.ศ. 2446 (ร.ศ. 122) จอมพลพระยาสุรศักดิ์มนตรีได้กราบทูลต่อกรมขุนมรุพงศ์สิริพัฒน์ซึ่งเป็นสมุหนายกสำเร็จราชการมณฑลปราจีนบุรี

ขอให้ย้ายอำเภอบางพระมาตั้งที่ศรีราชา แต่ยังคงใช้ชื่ออำเภอบางพระเหมือนเดิม ต่อมาในปี พ.ศ. 2460 (ร.ศ. 136) จึงได้เปลี่ยนชื่ออำเภอบางพระมาเป็นอำเภอศรีราชา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยมีหลวงบุรีรัตนคามบดีเป็นนายอำเภอศรีราชาคนแรก (“ประวัติอำเภอศรีราชา,” ออนไลน์, มกราคม 2551)

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอศรีราชา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล

1. ศรีราชา
2. สุรศักดิ์
3. หุ้งสุขลา
4. บึง
5. หนองขาม
6. เขาคันทรง
7. บางพระ
8. บ่อวิน

โครงสร้างทางด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอศรีราชาประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลเมืองศรีราชา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีราชาทั้งตำบล
2. เทศบาลตำบลแหลมฉบัง ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลสุรศักดิ์ ตำบลหุ้งสุขลาทั้งตำบล บางส่วนของตำบลบึง และบางส่วนของตำบลหนองขาม
3. เทศบาลตำบลบางพระ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบางพระ
4. เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลสุรศักดิ์ บางส่วนของตำบลบึง บางส่วนของตำบลหนองขาม บางส่วนของตำบลเขาคันทรง และบางส่วนของตำบลบ่อวิน
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองขาม (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบังและเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์)

6. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาคันทรง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเขาคันทรง (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางพระ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลบางพระ)

8. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ่อวิน (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์)

โครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจ ภายในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา อาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จะทำการค้าและการประมง เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอยู่เป็นอันมากและการเป็นเมืองที่มีสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น เกาะลอย สวนเต่า มีชายหาดอันสะอาด สวยงาม มีนิคมอุตสาหกรรมล้อมรอบ จึงทำให้มีเศรษฐกิจด้านบ้านจัดสรร ทาวน์เฮ้าส์ โรงแรมใหญ่ ๆ คอนโดมิเนียม เป็นการสร้างรายได้ให้ชาวอำเภอศรีราชาอีกทางหนึ่ง นอกจากนั้นอำเภอศรีราชายังมีสถานประกอบการทางธุรกิจมากมาย ดังจะแสดงเป็นตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2

แสดงประเภทของสถานประกอบการธุรกิจในเทศบาลเมืองศรีราชา

ประเภทของสถานประกอบการธุรกิจ	2542	2543	2544	2545	2546	2547
ร้านขายของชำ	52	52	47	50	43	53
ร้านอาหาร	344	344	321	321	266	380
ร้านขายยา	13	23	25	25	25	25
ร้านเสริมสวย	48	51	56	44	64	85
ตลาดเทศบาลและตลาดเอกชน	3	3	3	2	2	2

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของสถาน ประกอบการธุรกิจ	2542	2543	2544	2545	2546	2547
หาบเร่แผงลอย	-	-	-	-	-	-
คลินิกแพทย์	40	45	45	45	45	45
โรงพยาบาล	3	3	3	3	3	3
โรงแรม	8	8	8	8	4	6
โรงภาพยนตร์	2	4	4	4	1	1

ที่มา : กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองศรีราชาข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547

จำนวนประชากร

ปัจจุบันคาดว่าประชากรในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 60,000 คน ในขณะที่สถิติของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองศรีราชา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 มีจำนวน 18,846 คน ดังรายละเอียดตามตารางในหน้าถัดไป

ตารางที่ 2.3

แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา

พ.ศ.	จำนวนประชากร		จำนวนบ้าน		จำนวน ครัวเรือน	ประชากร เฉลี่ย	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง	รวม	(หลัง)		ครัวเรือนละ (คน)	
2541	12752	12,781	25531	5862	3695	6.9	เดือน ธ.ค.
2542	12476	12662	25138	5900	3800	6.6	เดือน ธ.ค.
2543	12786	12932	25718	5874	3802	6.7	เดือน ธ.ค.
2544	13043	13256	26299	5974	3917	6.7	เดือน ธ.ค.
2545	13460	13862	27322	6143	3679	7.4	เดือน ธ.ค.

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

พ.ศ.	จำนวนประชากร		จำนวนบ้าน		จำนวน ครัวเรือน	ประชากร เฉลี่ย	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง	รวม	(หลัง)		ครัวเรือนละ (คน)	
2546	13618	14031	27651	6191	3679	7.5	เดือน ธ.ค.
2547	13860	14203	28063	6258	3937	7.13	เดือน ธ.ค.
2548	8874	9972	18846	3958	3937	4.76	เดือน ธ.ค.

ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองศรีราชาข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547

การพาณิชย์กรรมและบริการ

1. สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม
 - ก. สถานที่บริการน้ำมัน 8 แห่ง
 - ข. ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า 2 แห่ง
 - ค. ตลาดสด 1 แห่ง
 - ง. ร้านค้าทั่วไป 1,414 แห่ง
2. สถานประกอบการเทศพาณิชย์
 - ก. สถานธนาบาล 1 แห่ง
 - ข. ท่าเทียบเรือ 3 แห่ง
 - ค. โรงฆ่าสัตว์ 1 แห่ง
3. สถานประกอบการด้านบริการ
 - ก. โรงแรม 11 แห่ง จำนวนห้องพักรวม 600 ห้อง
 - ข. ธนาคาร 11 แห่ง
 - ค. โรงภาพยนตร์ 1 แห่ง
 - ง. สถานที่จำหน่ายอาหาร ตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข 475 แห่ง
4. การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา ได้แก่ เกาะลอย สวนสุขภาพสวนเต่าทะเลเป็นสถานที่ที่มีทัศนียภาพสวยงามมาก มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

เดินทางมาท่องเที่ยว สัปดาห์ละประมาณ 10,000 คน ซึ่งเป็นการนำรายได้มาสู่ท้องถิ่น เป็นอย่างมาก

โครงสร้างทางด้านสังคม

1. ชุมชน

- ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา มีจำนวน 12 ชุมชน จำนวนบ้าน 2, 297 หลังคาเรือน จำนวนประชากรในชุมชน รวม 27,463 คน

2. ศาสนา

- ผู้นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 90 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในเขตเทศบาลมีวัด จำนวน 2 วัด

- ผู้นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 9 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในเขตเทศบาลมีโบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง

- ผู้นับถือศาสนาอื่น ร้อยละ 1 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในเขตเทศบาลมีวัดจีน จำนวน 1 แห่ง

ประวัติหนังสือพิมพ์ศรีราชา

เมื่อปี พ.ศ. 2517 สมพงษ์ สมวงษ์ มีตำแหน่งเป็นเป็นผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือท้องถิ่นที่ชื่อว่า “หนังสือพิมพ์ไทยนคร” ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ออกจำหน่ายเป็นรายสัปดาห์วันเสาร์ ซึ่งในยุค 30 กว่าปีก่อน สลากกินแบ่งรัฐบาลออกเดือนละ 3 งวด หนังสือพิมพ์ไทยนครก็ออกเดือนละ 3 งวด ตามสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นกัน ในยุคสมัย 30 กว่าปีก่อน หนังสือพิมพ์ไทยนครถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ดังมากในภาคตะวันออก นอกจากที่สมพงษ์ สมวงษ์ จะมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยนครแล้วยังควบตำแหน่งผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยนครประจำเขตอำเภอศรีราชาไปด้วยซึ่งในตอนนั้น สมพงษ์ สมวงษ์ ยังต้องมีหน้าที่รายงานข่าวที่เกิดขึ้นภายในเขตอำเภอศรีราชา ส่งไปตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยนคร นอกจากนั้นยังต้องรับหน้าที่เป็นคนดูแลเกี่ยวกับเรื่องการตลาด โดยรับผิดชอบการวางจำหน่ายของหนังสือพิมพ์ไทยนครในศรีราชาทั้งหมด ซึ่งยอดขายของหนังสือพิมพ์ไทยนครของเขตอำเภอศรีราชาในตอนนั้น ถือว่าเป็นตัวเลขที่น่าพอใจ เพราะในแต่ละครั้งจะมียอดขายสูงถึง 2 พันฉบับ (สมพงษ์ สมวงษ์, สัมภาษณ์)

จากจำนวนตัวเลขยอดขาย 2000 ฉบับ นี่เอง ทำให้ สมพงษ์ สมวงษ์ เห็นว่า การตอบรับของประชาชนในเขตอำเภอศรีราชาต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้น ค่อนข้างดี คำถามที่เกิดขึ้นภายในใจในตอนนั้นก็คือ ถ้าเราจะออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขตเฉพาะศรีราชาสักฉบับ และจะเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับอำเภอศรีราชาเพียงอย่างเดียว แนวโน้มของความอยู่รอดในทางธุรกิจหนังสือพิมพ์นั้น ก็น่าจะเป็นไปได้ ประกอบกับช่วงก่อนปี พ.ศ. 2517 รัฐบาลเผด็จการเข้ามาบริหารประเทศ มีการปิดกั้นข่าวสารของประชาชน ทำให้ประชาชนอยากรับรู้ข่าวสารกันอย่างมาก ประกอบกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของอำเภอศรีราชา ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ติดชายทะเลภาคตะวันออกที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจสูงมาก นอกจากนั้นจากประสบการณ์ที่ได้ทำข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ไทยนครมานั้น ทำให้เชื่อได้ว่า จำนวนของข่าวสารในเขตของอำเภอศรีราชานั้น มีอยู่จำนวนมากพอที่จะสามารถนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ได้ ด้วยเหตุผลทั้งหมดนี้ จึงส่งผลให้ สมพงษ์ สมวงษ์ ตัดสินที่จะดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของอำเภอศรีราชา โดยขอใช้ชื่อหัวหนังสือพิมพ์ว่า “หนังสือพิมพ์ศรีราชา” เหตุผลง่าย ๆ คือ หนังสือพิมพ์ศรีราชา ต้องการเสนอข่าวของศรีราชา และเป็นกระบอกเสียงให้กับคนศรีราชาเพียงอย่างเดียว (สมพงษ์ สมวงษ์, สัมภาษณ์)

ในฉบับแรกที่หนังสือศรีราชาพิมพ์วางจำหน่าย หนังสือพิมพ์ศรีราชาไม่ได้มีการโฆษณาให้ประชาชนในพื้นที่ศรีราชาทราบล่วงหน้าเลยแม้แต่น้อย เมื่อหนังสือพิมพ์ตีพิมพ์เสร็จได้ออกวางจำหน่ายทันที โดยนำไปวางจำหน่ายที่แผงหนังสือแทนหนังสือพิมพ์ไทยนคร ซึ่งในฉบับแรกนั้นได้ทดลองพิมพ์เพียง 1,000 ฉบับ ซึ่งได้ขายหมดเพียงในวันเดียว ฉบับต่อมาจึงทดลองพิมพ์เพิ่มเป็น 1,200 ฉบับ ก็ขายหมดในวันเดียวเช่นกัน ซึ่งภายในระยะเวลา 6 เดือนแรก หนังสือพิมพ์ศรีราชาขายยอดขายมากขึ้นเป็น 2,200 ฉบับ ซึ่งตัวเลขเหล่านี้เป็นตัวเลขที่แสดงให้เห็นถึงการตอบรับที่ดีที่มีต่อตัวหนังสือพิมพ์ศรีราชา (สมพงษ์ สมวงษ์, สัมภาษณ์)

เมื่อ 30 กว่าปีก่อน สลากกินแบ่งรัฐบาลออกเดือนละ 3 งวด หนังสือพิมพ์ศรีราชาจึงออกจำหน่ายตามสลากกินแบ่งรัฐบาล เดือนละ 3 ฉบับ หลังจากนั้นเมื่อรัฐบาลไทยมีการเปลี่ยนมาออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นเดือนละ 2 ครั้ง หนังสือพิมพ์ศรีราชาจึงเปลี่ยนออกเดือนละ 2 ครั้งตามไปด้วย 30กว่าปีผ่านมาถึงวันนี้ ยอดขายหนังสือพิมพ์ศรีราชามียอดจำหน่ายถึง 8,000-12,000 ฉบับ การตีพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ศรีราชาได้ตีพิมพ์มาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด ไม่เคยหยุดการตีพิมพ์มาเลยแม้แต่ครั้งเดียว (สมพงษ์ สมวงษ์, สัมภาษณ์)

รูปแบบของหนังสือพิมพ์ศรีราชา

หนังสือพิมพ์ศรีราชาเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ที่มีการตีพิมพ์เป็นแบบ 2 สี มีขนาดแทบลอยด์ นอกจากจะมีการนำเสนอข่าวสารของท้องถิ่นศรีราชาแล้ว ยังมีบทนำ ซึ่งเปรียบเสมือนบทบรรณาธิการ ที่เป็นการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของบรรณาธิการ นอกจากนั้นยังมีคอลัมน์ประจำฉบับดังนี้

1. คอลัมน์ สนทนาประสาชาวบ้าน เขียนโดย ชาตรี อนุเกียรติ
2. คอลัมน์ อะไรก็ได้ เขียนโดย เริงชาญ ทองสุข
3. คอลัมน์ กีฬาบ้านเรา เขียนโดย เด็กวัดโน
4. คอลัมน์ กระทบไหลคนในสังคม เขียนโดย นายไข่ดาว
5. คอลัมน์ ชีววิถีเขียนโดย เฉียบลมโซย
6. คอลัมน์ กระทุ้งอกสภา เขียนโดย นักเค้าแมว
7. คอลัมน์ เปิดอรัญปาก เขียนโดย อรรถ อ่อนแอ่น
8. คอลัมน์ รมย์ดีสถาน เขียนโดย สตีเฟ่น
9. คอลัมน์ มมองชลบุรี เขียนโดย พิรัชฐ์ สมแก้ว
10. คอลัมน์ ผมไม่ใช่เขียน เขียนโดย คมสัน ชาญชัยวรวิทย์
11. คอลัมน์ คลื่นอารมณ์ เปิดโอกาสให้นักกลอนทั้งหลายเขียนกลอนมาลงที่

หนังสือพิมพ์ศรีราชา

12. คอลัมน์ ร้องทุกข์ เปิดโอกาสให้ประชาชนส่งจดหมายเข้าร้องเรียนปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ

นอกจากนั้นยังมี สกู๊ปข่าวรายงานพิเศษในเรื่องต่าง ๆ รวมไปถึงการประกาศแจ้งความ การโฆษณาของห้างร้านและกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่มักจะมาซื้อหน้าหนังสือพิมพ์ศรีราชาเพื่อประกาศตัวผู้สมัคร และการประกาศของหนังสือพิมพ์ เช่น การแนะนำเรื่องน่าสนใจในฉบับ นอกจากนั้นยังมีผลการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล